

Fakulta umění Ostravské univerzity

**TVŮRČÍ ČINNOST
NA FAKULTĚ UMĚNÍ**

OBSAH

Anotace	01
TVŮRČÍ ČINNOST NA FAKULTĚ UMĚNÍ	02
Postavení umění ve vztahu k vědě, společnosti a kreativní ekonomice	04
Významné projekty	08
Vědecká činnost	10
Významné publikace	12
Mezinárodní spolupráce	14

TVŮRČÍ ČINNOST NA FAKULTĚ UMĚNÍ

Umělecká činnost je hlavním typem tvůrčí činnosti Fakulty umění. Umění je nicméně silně spjata s vědou, společností a širší oblastí kulturních a kreativních odvětví. Unikátní spojení hudby a výtvarného umění v rámci jedné fakulty má celospolečenský přínos pro město Ostrava i Moravskoslezský kraj.

[#ffam](#) [#finearts](#)
[#music](#) [#artisticresearch](#)
[#facultyoffinearts](#)

TVŮRČÍ ČINNOST NA FAKULTĚ UMĚNÍ

„Když umělec dokáže namalovat skvělý obraz, nebo nádherně hraje na nástroj, má vyhráno. Jako univerzita ale chceme posílat do světa studenty vyzrálé. Od začátku studia jde na Fakultě umění hlavně o praktickou stránku studia, na kterou je kladený důraz. Zatímco na jiných fakultách je umělecká činnost pouze spíše jakýmsi doplňkem vědy, u nás je to jednoznačně stěžejní náplň výuky našich studentů,“ popisuje výjimečné postavení Fakulty umění OU Mgr. Petr Maceček, Ph.D., proděkan pro umění a vnější vztahy.

„Tvůrčí činnost fakulty je propojením studentského a profesionálního života. Většina studentů se už během svého studia zapojuje do činnosti profesionálních institucí v rámci minimálně Moravskoslezského kraje. Kromě toho je přínosem v oblasti celospolečenské a kulturní. Vychováváme tady novou mladou generaci. Náš kraj byl drsný a tvrdý a Fakulta umění mu nyní napomáhá k hlubšímu chápání umění,“ doplňuje proděkan Maceček.

Tvůrčí činnost Fakulty umění je silně provázána s uměleckým a kulturním životem v regionu. Mnozí pedagogové hudební části fakulty působí jako sólisté v operním souboru Národního divadla moravskoslezského (NDM) nebo v Janáčkově filharmonii Ostrava (JFO). Tím se otevírá prostor pro zapojení studentů do profesionálního uměleckého provozu. V rámci projektů Operní akademie Ostrava studenti vystupují po boku profesionálních členů operního souboru a orchestru NDM. Obdobně funguje Orchestrální akademie

Ostrava ve spolupráci s JFO. Orchester Fakulty umění každoročně spojí síly s orchestrem Janáčkovy konzervatoře Ostrava v rámci projektů Ostrava Youth Orchestra. Studenti a pedagogové rovněž pravidelně vystupují na koncertech Svatováclavského hudebního festivalu.

V oblasti výtvarného umění mezi stěžejní partnery FU OU patří Galerie výtvarného umění města Ostravy, galerie Plato či Galerie Dolu Michal. Mimo rámec Moravskoslezského kraje uveďme alespoň Dům umění města Brna, Moravskou galerii v Brně a Centrum současného umění DOX. Fakulta umění provozuje vlastní galerii GAFU a zaštiťuje festivaly *Kukačka* a *Malamut*.

Zásadní význam pro rozvoj a zviditelnění tvůrčí činnosti FU OU má probíhající stavba nové budovy na Černé louce, kde vzniknou nejen nové koncertní a výstavní prostory, ale také centrum digitálních technologií, otevírající nové možnosti pro spolupráci s aplikační sférou.

Více o tvůrčí činnosti FU OU a postavení umění ve vztahu k vědě, společnosti a kreativní ekonomice vypráví proděkan pro vědu a rozvoj, Mgr. Martin Čurda, Ph.D.

V čem je tvůrčí činnost FU unikátní?

Především v tom, že naše fakulta sdružuje dvě části – hudební a výtvarnou. V kontextu českého uměleckého vysokého školství je tato dualita unikátní. Typickými výstupy naší tvůrčí činnosti jsou koncerty, operní představení, recitály, výstavy, performance i umělecké instalace ve veřejném prostoru.

Plánujete tvůrčí činnost na fakultě dále rozšiřovat?

Nové směry tvůrčí činnosti se otevírají s rozvojem digitálních technologií, které nachází uplatnění jak v umělecké tvorbě, tak v aplikační sféře. Pomocí technologií pro animaci, 3D modelování a virtuální realitu lze vytvořit uměleckou instalaci, jejíž funkce bude čistě estetická. Obdobné technologie se nicméně používají například při tvorbě počítačových her, které

jsou největším segmentem v současné kreativní ekonomice. Naším studentům se tedy otevírá prostor na pomezí mezi volným uměním a aplikační sférou. Doufáme, že se na tomto poli podaří překlenout tradiční rozpor mezi uměleckou kvalitou a komerčním úspěchem. Kromě toho studenti mohou v rámci experimentální volné tvorby nacházet nové způsoby využití technologií, které mohou zpětně najít uplatnění v aplikační sféře.

Kde se s výsledky tvůrčí činnosti FU může obyvatel Ostravy setkat?

Kromě koncertů, operních představení a výstav pořádaných na půdě OU a ve spolupracujících institucích (GVUO, Pláto, NDM, JFO, SHF a další) bych rád uvedl festival Kukačka, jehož název odkazuje na hnízdní parazitismus kukačky obecné.

Kladením umění do veřejného prostoru umělci navazují specifický druh komunikace se širokou veřejností, zamýšlí se nad identitou konkrétních míst, odhalují významy ukryté pod rouškou všednosti a angažovaným způsobem se vyjadřují k aktuálním společensko-kulturním tématům.

Na co jste nejvíce hrdý?

Naše fakulta hraje důležitou roli v uměleckém a kulturním životě města a regionu, což považujeme za své poslání. Zároveň ale na Fakultě umění působí špičkoví umělci, jejichž tvůrčí činnost svým významem přesahuje nejen regionální, ale i národní rámec. Mohu tedy říci, že naši studenti dostávají světovou kvalitu.

Spolupracujete také s jinými českými či zahraničními týmy?

Tato spolupráce funguje v umění trochu jinak než ve vědě. Klíčový význam pro umělce má fungující spolupráce s kurátory, dramaturgy, manažery festivalů,

kulturních institucí apod. V tomto smyslu má naše fakulta pevnou síť vazeb napříč domácí uměleckou scénou, přičemž naši umělci běžně vystavují a účinkují v zahraničí. Některé typy spolupráce záleží na individuálních umělcích, jiné jsou ukotveny institucionálně. Velmi dobře funguje např. spolupráce se Slezskou univerzitou v Katovicích, s níž uskutečňujeme *double degree* studium s názvem *Digitální grafika ve virtuálním prostředí*. Tato spolupráce se promítá i do tvůrčí činnosti; před několika lety nám pomohla získat rozsáhlý grant v rámci programu *Creative Europe*.

Poslední otázka na závěr: dá se vůbec dělat věda v umění?

V poslední době se hodně diskutuje o pojmu „výzkum uměním“ (artistic research). Jde o typ výzkumu, který je úzce provázán s uměleckou praxí. Umění zde nemá být předmětem, nýbrž nástrojem zkoumání. Výstupem výzkumu uměním

jsou dvě neoddělitelné složky: umělecké dílo či výkon na jedné straně a jeho kritická reflexe na straně druhé. Já osobně vnímám tuto problematiku jako záležitost překladu z jazyka umění do jazyka vědy (a zpět). Jelikož umělecké vyjádření je často non-verbální, jeho slovní a konceptuální reflexe představuje zvláště tvrdý překladatelský oříšek. Tahle jazyková metafora má hluboké kořeny. Například interpret Bachovy hudby má k dispozici notový zápis (text), který explicitně uvádí pouze zlomek informací potřebných pro interpretaci. Z not nevyčteme, zda táhnout smyčcem nahoru nebo dolů, které tóny zdůraznit, jaké tempo zvolit, jak pracovat s dynamikou. Je tu celá vědecká disciplína, která se zaměřuje na interpretaci hudby ve smyslu čtení notového zápisu, a pak je tu umělecká disciplína, která výslednou představu převádí do znějící hudby. To vše se přitom schází v jedné osobě interpreta, který je zároveň umělcem, vědcem a expertním překladatelem svého druhu.

VÝZNAMNÉ PROJEKTY

Podpora tvůrčích aktivit Fakulty umění v oblasti umělecké:

- Operní studio a Operní akademie Ostrava
- GAFU - Galerie Fakulty umění
- Ostrava Youth Orchestra
- Série koncertů nové komorní řady
- Letní škola komorní hry
- Galerie Lauby
- Malamut - nejstarší mezinárodní festival performance a akčního umění v České Republice
- Kukačka - festival umění ve veřejném prostoru
- Symposium serigrafie ISSO
- Výstavy bakalářských a magisterských prací absolventů FU
- Filmový festival Trikfilm
- OstravaPhoto – mezinárodní fotografický festival – *jednorázový projekt*
- LAG – festival umění a nezávislých her – *jednorázový projekt*

VĚDECKÁ ČINNOST

Výzkumnou činností se na FU zabývá výtvarná a hudební část Katedry teorie a dějin umění především v těchto oblastech:

- Česká hudební kultura 19. století
- Česká hudební emigrace ve Vídni
- Česká meziválečná avantgarda a hudební divadlo
- Hudební analýza a hermeneutika
- Historiografie uměleckých osobností
- Středověká nástěnná malba, ikonografie a sochařství
- Umění ve veřejném prostoru
- Současné české umění v mezinárodním kontextu
- Výtvarné umění v Ostravě po roce 1989
- Současné konceptuální tendence v designu
- Sběratelství a historické sbírky

VÝZNAMNÉ PUBLIKACE

Čurda, M., Reading Meaning In and Out of Music from Theresienstadt: The Case of Pavel Haas. **In:** *The Routledge Handbook of Music Signification*. New York: Routledge, 2020. s. 231-242. ISBN 9780815376453.

Čurda, M. *The Music of Pavel Haas. Analytical and Hermeneutical Studies*. New York: Routledge, 2020. ISBN 9781138360013

Knoflíček, T. Brno Art Open 2017 - Dichtung und Wahrheit. Brno: Dům umění města Brna, 2017. s. 11-45. ISBN 9788070091814.

Velek, V. *Hudební umělci mezi Ostravou a Vídní 3 / Tonkünstler zwischen Ostrau und Wien 3. Lída Mašková-Kublová - Eva Hadrabová-Nedbalová*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2019. Musica Bohemica Viennensia (Tomus VII). 588 s. ISBN 9788074227332.

Velek, V. Musik um den hl. Wenzel: ein Thema voll von Rätseln. **In:** S. Samerski. *Wenzel. Protagonist der böhmischen Erinnerungskultur*. Paderborn: Verlag Ferdinand Schöningh (in Zusammenarbeit mit dem Sozialwerk der Ackermann-Gemeinde e.V), 2018. s. 247-268. ISBN 978-3-506-78533-6.

Velek, V. Niedersorbische (Niederwendische) historische Aufnahmen / Dolnosorbische historische nagraša. **In:** *Schlagwort Wendisch. Historische Tondokumente sorbischer/wendischer Kultur*. Cottbus: Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur, 2016. s. 17-49. ISBN 978-3-00-055551-0.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

„Umění je ze své podstaty internacionální. Momentálně pracujeme na rozvoji spolupráce česko-čínské s univerzitami v oblasti Hong Kongu při ústí Perlové řeky. Z evropských univerzit z pozice našeho kraje máme velmi dobré kontakty s celou řadou polských univerzit, kde učí vynikající odborníci, a mimo to fakulta spolupracuje i s univerzitami z Asie či Ameriky,“ říká Mgr. Petr Maceček, Ph.D., proděkan pro umění a vnější vztahy.

Významnými evropskými partnerskými univerzitami Fakulty umění jsou:

- Conservatoire Royal de Bruxelles
- Haute École des Arts du Rhin - Academie Superieure de Musique de Strasbourg
- Pôle supérieur d'enseignement artistique of Paris Boulogne-Billancourt
- NCAD National College of Art and Design, Dublin
- University of Music Carl Maria von Weber Dresden
- Hochschule fur Musik Wurzburg
- Robert Schumann Hochschule Düsseldorf
- Royal Academy of Art Hague
- University of West Attica, Athens
- University of Barcelona
- Royal Welsh College of Music and Drama (University of South Wales)
- University of Chichester
- Royal Northern College of Music, Manchester
- University of Music and Performing Arts Vienna
- Universita de Balearis Palma di Mallorca

Tvůrčí činnost na Fakultě umění

Vydala: Ostravská univerzita
Centrum marketingu a komunikace

Editor: Ing. Petra Čubíková
Redaktor: Mgr. Andrea Černá
Grafický návrh a sazba: Mgr. Štěpánka Zámečnicková
Tisk: Tiskárna K-TISK

1. vydání, Ostrava 2020

O STRAVSKÁ UNIVERZITA
FAKULTA UMĚNÍ

fu.osu.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Bulletin je financován z projektu HR Excellence in Research na Ostravské univerzitě, registrační číslo projektu:
CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_028/0006225.

Bulletin, jehož autorem je Ostravská univerzita, podléhá licenci Creative Commons Uveďte původ-
Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

